ఉలిక్కిపడ్డాడు సారథి. ఆశ్చర్యంతో వెంటనే ఏమీ మాట్లాడలేకపోయాడు. మెల్లిగా చూపులు పక్కకి తిప్పాడు. ఎడంచేతిని పిట్టగోడమీద ఆన్చి, కుడిచేత్తో డాబామీదికి వాలిన కొబ్బరాకుని మెల్లిగా ఊపుతోంది నిర్మల. ఆ రెండు చేతుల్నీ గట్టిగా పట్టుకుని కళ్ళల్లోకి చూస్తూ 'ఏమిటి నువ్వంటున్న'దని అడగాలనిపించింది సారథికి. "నిజంగానే చెప్తున్నావా?" అన్నాడు చివరికి ఎటో చూస్తూ.

ఎప్పుడూలానే నవ్వింది నిర్మల, ముత్యాల్లా పళ్ళు మెరిశాయి.

అంత హాయిగా ఎలా నవ్వగలుగుతోందో అర్థం కాలేదు సారథికి.

"ఇందులో అంత ఆశ్చర్యపోవలసిందేవుంది బావా? నాకు నిన్ను పెళ్ళి చేసుకోడం ఇష్టం లేదు. అంతే!" స్థిరంగా ఉన్నాయా మాటలు.

"ఆశ్చర్యపోవలసింది లేదన్నందుకు క్షమించు" అంది మళ్ళీ ఒక నిముషం ఆగి.

"కారణ మేమిటో తెల్సుకోవాలనుంది కదు బావా!" ముఖంమీద పడుతున్న ముంగురుల్ని సవరించుకుంది.

అవును మరి. ఎందు కుండదు? మీ ఇద్దరూ భార్యాభర్తలని ఇంట్లో పెద్దవాళ్ళు అదేపనిగా గోలపెట్టకపోయినా, అసలు చిన్నప్పటి నుంచీ అనుకుంటున్నదేనయ్యె. అందరూ ఆమోదించిందే కూడా. అటువంటిది, ఇప్పుడు దాన్ని నిజం కాకుండా చెయ్యాలని చూస్తోంటే కారణ మేమిటో తెల్సుకోవాలని ఉండదూ?

నా మనసులో ఉన్నదంతా నీకు వివరంగా చెప్పేస్తాను. చాలా సేపవుతుందేమో. కూర్చోడానికేమయినా....” అంటూ మాట పూర్తి చెయ్యకుండా జవాబు కోసం చూసింది నిర్మల.

ఇలాంటి విషయాలు తీరుబడిగా కూర్చుని వినడం కష్టమనిపించిది సారథికి. అయినా తప్పనిసరిగా గోడమీద కూర్చున్నాడు. “ఇలా కూర్చుంటాను.”

తను కూడా కొద్దిదూరంలో కాళ్లు నేలకాన్చి గోడమీదకూర్చుంది నిర్మల.

“నిన్నకూడా ఇలాగే వర్షం జోరుగా కురుస్తుందేమోనని అని పించేలా మబ్బులు కమ్ముకున్నాయి. రెండు చినుకులు పడ్డాయంతే. ఏమీ ఎరగనట్టు మబ్బులెక్కడికో పోయాయి. ఇవాళ కూడా ఆకాశం చూస్తుంటే పెద్ద వర్షం వస్తుందేమో ననిపిస్తోంది.” ఆకాశంలో అల్లుకు పోతున్న నల్లటి మబ్బుల్ని వింతగా చూస్తోంది నిర్మల.

అసలు విషయం మాట్లాడక, వర్షం గురించీ, గాలి గురించీ కబుర్లు అనవసరం అనుకున్నాడు సారథి. కానీ ఆతృత కనిపించనీయ కుండా తన చూపులు దూరంగా కనపడే కొబ్బరిచెట్ల మీదికి తిప్పు కున్నాడు.

నిర్మల చెప్పడం మొదలు పెట్టబోయింది. కానీ, ఇంతలో కింద నించి తల్లి పిలుపు వినిపించింది.

“అమ్మ పిలుస్తోంది. పార్వతి వొచ్చిందట. దాంతోటి కొంచెంసేపు మాట్లాడి వొచ్చేస్తాను. ఆకాశాన్నీ, చెట్లనీ చూస్తూ నువ్వొక్కడివీ ఎంత సేపయినా కూర్చోగలవుగా; నవ్వుతూ మెట్లు దిగుతోంది నిర్మల వయ్యా రంగా. అడుగులకి సరిపోయేలా వెనకాల కదిలే పొడుగాటి జడని ట్రిక లాగా అనిపించింది సారథికి. ఆ ఆలోచన రాకూడదన్నటుగా

వెంటనే నిర్మల మాటలు వినిపించాయి చెవుల్లో. నాకు నిన్ను పెళ్ళి చేసుకోవాలని లేదు."

—హృదయంలో పొంగే బాధ నణచిపెట్టి ఆలోచించటం మొదలు పెట్టాడు సారథి....

అసలు తనని పెళ్ళి చేసుకోవాలని లేకపోతే ఇన్నాళ్ళుగా ఎప్పుడూ ఆ సంగతి బయటపెట్టలేదెందుకని? ఈ మాట వింటే అమ్మ ఎంత బాధ పడుతుంది. ఈ చేదు నిజం తెల్సుకోడానికేనా తను, నిర్మల రమ్మందన్న కబురు వినగానే ఉరుకుల పరుగులిమీద వచ్చాడు? అసలు నిర్మల ఈ నిర్ణయానికి రావడానికి కారణం ఏమైవుంటుంది? ఎవరినైనా ప్రేమించిందా? ఒకవేళ అలాంటిదేమైనా ఉంటే ఊళ్ళోనే ఉండే తనకి చూచాయగానైనా తెలియక పోతుందా? ఏమో తెలియక పోయినా తెలియక పోవచ్చు. ఎవరు చెప్పగలరు.

అయినా ఎవరినైనా ప్రేమించిందేమో నన్న ఆలోచనకి అతని మనసులో ఎక్కువ తావులేకపోయింది. ఆ ఊహని దూరంగా ఉంచాడు.

"వచ్చేశాను." అంటూ వచ్చి పైట నడుంచుట్టూ తిప్పి దోపుకుని గోడమీద కూర్చుంది నిర్మల. ఒక నిమిష మాగి మెల్లిగా అంది—నువ్వు బాధపడుతున్నావనుకుంటాను. నాకూ్కడా బాధగానే ఉంది – నీతో ఇలా చెప్పవలసి వచ్చినందుకు. ఇన్నాళ్ళూ ఈ మాటెందుకు చెప్పలేదని నీకు సందేహం వచ్చిందనుకుంటాను. మొదట దానికి జవాబు చెప్తాను. ఇంత వరకూ అవసరం రాలేదు కాబట్టి చెప్పలేదు. నువ్వయినా ఎప్పుడూ నా ఎదుట మనిద్దరం పెళ్ళిచేసుకోబోయే వాళ్ళం అన్న ఉద్దేశం బయట పెట్ట లేదు. అలా చేసివుంటే నేను వెంటనే నా అభిప్రాయం చెప్పి వుండే దాన్ని. నీకేకాదు. ఎవరికీ చెప్పలేదు. ఇప్పుడు రెండు రోజుల్నించీ ఈ ప్రసక్తి పెద్దవాళ్ళ మాటల్లోకి వస్తూండటం వల్ల చెప్పడం నాకు తప్పని సరయింది. ఈ ఉదయం నా నిర్ణయం అమ్మకి చెప్పగానే కోపం వచ్చింది. సరిగ్గా ఆలోచించుకోమంది. అందుకే అనుకున్నాను- వాళ్ళతో చెప్పి లాభంలేదు, తిన్నగా నీతో చెప్పడమే నాకు మంచిదని.

అదురుతున్న గుండెల్ని అదుపులోకి తెచ్చుకోలేక అవస్థ పడుతున్నాడు సారథి. ఏం వినవలసి వస్తుందోనని మనసు అల్లల్లాడుతోంది.

చివర కొద్దిగా ఊడిన జడని ముందుకేసుకుని అల్లుకుంటూ అంది నిర్మల. "నువ్వు అతిమంచివాడివి. అదీగాక ఖచ్చితమైన మనిషివి. నీ అతి మంచితనం చూస్తే జాలేస్తుంది తప్ప ప్రేమించలేను."

తలెత్తలేకపోయాడు సారథి. ఎంతసేపటినించో అణచి పెట్టుకున్న బాధ కన్నీటి రూపం దాల్చింది.

నీ మంచితనం వల్ల లాభం పొందేవాళ్ళే నీ వెనక నిన్ను హేళన చేస్తూ ఉంటారు. నువ్వా సంగతి గుర్తించలేక పోతున్నావ్. అందరూ నీ అంత మంచివాళ్ళే అనుకుంటావు నువ్వు. వారంరోజుల క్రితం బజార్లో నీ చెప్పు కుట్టించుకున్నావు. ఆ రోజేమయిందో జ్ఞాపకం ఉందా? అంటూ ఆ రోజు జరిగిన సంఘటన వివరిస్తూ చెప్పింది నిర్మల.

"ఆ చెప్పులు కుట్టేవాడు మొదట రెండణాలకి కుడతానని చెప్పి అంతా అయిన తర్వాత నువ్వు రెండణాలిస్తే పుచ్చుకోకుండా పావలా ఇవ్వమని పేచీ పెట్టాడు మరి, మొదట రెండణాలే అని చెప్పి ఇప్పుడు పావలా ఇవ్వమనడమేమిటని నువ్వు పావలా ఇవ్వడానికి ఒప్పుకోలేదు. వాడేమో అరుపులు మొదలు పెట్టాడు. రోడ్డుమీది జనం నీచుట్టూ చేరి వింతగా చూస్తున్నా నువ్వు పట్టించుకోలేదు. అప్పుడే నేనటువైపు వచ్చాను కాబట్టి కానీ లేకపోతే ఇంకా ఎంతసేపు మీ దెబ్బలాట ఉండేదో।

" 'ఇదేమిటి బావా రెండణాలకోసం వీడిచేత మాటలు పడటమేమి'టని నేనంటే 'మనం చేసేపనీ' మాట్లాడేమాటా వంక పెట్టలేనిదిగా ఉండాలి—అన్న మాటమీద నిలబడటం ప్రతివాడూ నేర్చుకోవాలి' అన్నావు నువ్వు."

మెల్లిగా అన్నాడు సారథి తల వంచుకొని "ఔను నేను వాడికి'

పావలా ఇవ్వలేక కాదు. వాడితో ఏమిటిలే అని నేను వాడడిగినంతా ఇచ్చి వెళ్ళిపోతే, వాడొక్కడేకాదు, అలాంటివాళ్ళందరూ కూడా ప్రతి వాడిదగ్గిరా అలాగే గొడవ మొదలు పెడతారు. ఉన్నవాళ్ళు ఇస్తారు. సరే కాని ముందర ఒక ధర చెప్పి తరవాతొకటి చెప్తే లేనివాళ్ళేం చేస్తారు. పాప పుణ్యాలు విచారించేటప్పుడు దేవుడు వీడు బీదవాడు, వీడు గొప్ప వాడు అని చూడడుగా. అందుకే మనం కూడా పోన్లే వీడు బీదవాడు అన్యాయం చేస్తే చేశాడు అని ఊరుకోడం మంచిది కాదు."

అదేమీ విన్పించుకోనట్టే అడిగింది నిర్మల — "అసలు అందరూ నీ చుట్టూ చేరితే, నలుగురూ చూస్తున్నారని నీకు నామోషీ అనిపించ లేదూ ?"

తడుముకోకుండా సమాధానం చెప్పాడు సారథి. "ఎందుకు నే నేమీ భయపడాల్సిన పనికానీ, సిగ్గుపడాల్సిన పనికానీ చెయ్యనప్పుడు నామోషీ ఎందుకు ?"

"అదేగనక మా గోపీ అయితే వాడెంతడిగితే అంత పడేసి పోతాడు," గర్వంగా చూసింది నిర్మల.

'ఔను అలాంటివా ళ్ళుండబట్టే మొన్న వాడలా అడిగాడు నన్ను' మనసులోనే అనుకున్నాడు సారథి.

డాబామీదికి పాకుతున్న మాలతీలత గాలిలో అందంగా ఊగు తోంది. సువాసన అందించి గాలి నాహ్వానిస్తోంది. సువాసన నింపుకొని పరిగెడుతున్న గాలి నిర్మల ముంగురుల్ని పలకరిస్తోంది.

ఒక్కక్షణం మాలతి పూల అందాన్ని మైమరచి చూసింది నిర్మల. ఒక్కక్షణం మాలతీపూల సున్నితమైన సువాసనని బాధంతా మరచి మత్తుగా పీల్చాడు సారథి.

"నిన్ను మా అమ్మ దేవుడిలాంటి వాడివంటుంది. చాలామంది నిన్ను దేవుడివని పొగుడుతూ ఉంటారు కదూ! మనుషుల్లో మనిషిగా

ద్రతకడమే నాకిష్టం. దేవుడనిపించుకోనక్కర్లేదు. దెయ్య మనిపించుకో నక్కర్లేదు. అయితే మనుషుల్లో దేవుడిలాంటి వాళ్ళుండకపోతే ఈ ప్రపంచ్గం నిలుస్తుందా? అనడిగితే దానికి నేనేం చెప్పలేను. అవన్నీ పెద్ద పెద్ద వాదాలు. ఎవరి అభిప్రాయాలు వాళ్ళవి. నేను చెప్పిందే నువ్వు కూడా ఒప్పుకోవాలని అనను."

ఏమీ మాట్లాడడానికి మనస్కరించక, మాట్లాడకుండానూ ఉండ లేక మధ్యలో నలుగుతున్నాడు సారథి

"హాయిగా సంపాదించుకుంటున్నవాడివి ఒక్క సినిమా అయినా చూడవు. ఎప్పుడైనా ఎవరైనా బలవంత పెడితే తప్పనిసరిగా వెళ్తావు. మా గోపీలాగా సరదాగా వుండాలి, తిరగాలి కానీ...." అంటూ సగం లోనే ఆపింది నిర్మల.

"గోపీ....రోజూ తప్పకుండా క్లబ్ కీ వెళ్ళి జేబులు ఖాళీ చేసుకుని వచ్చే గోపీ....వారాని కో సినిమా చూసేగోపీ ...రోజుకి కనీసం మూడు సార్లయినా హోటల్ ముఖం చూడందే నిద్రపోలేని గోపీ– నిముషమైనా సిగరెట్టు నోట్లోలేందే గడపలేని గోపీ.... ఆ గోపీలా ఉండాలా తను? గొంతు పెగుల్చుకున్నా మాట బయటికి రాలేదు సారథికి. ఇంక అక్కడ ఒక్కక్షణం ఉండలేకపోయాడు. గబగబా అడుగులువేస్తూ ముందుకి నడి చాడు. మెట్లు దిగబోతూ ఒకసారి వెనక్కి తిరిగి చూశాడు.

వెళ్ళిపోతున్నావా? వెళ్తున్నానని చెప్పకుండానే వెళ్ళుతుంటే ఆశ్చర్యం కలుగలేదు నిర్మలకి.

ఔనన్నట్టుగా తలఊపి గబగబా మెట్లుదిగాడు సారథి, వెనకనించి నిర్మల ఏదో అంటున్నా వినిపించుకోలేని స్థితిలో.

తర్వాత నెల్లాళ్ళకే శంకరంతో నిర్మల పెళ్ళి అయిపోయింది.

అత్తవారి ఊరెళ్ళిపోయింది నిర్మల.

అదోలా అయిపోయాడు సారథి. ఎప్పుడూ తనమీద తనకే అర్థం లేని కోపం, విసుగూ వస్తుండేవి.

ఇష్టం లేకపోయినా రోజూ క్లబ్‌కి వెళ్తూ, బలవంతంగానైనా వారానికో సినిమా తప్పకుండా చూడాలని అనుకున్నాడు మొదట్లో, ఆవేశంతో, కోపంతో, బాధతో. కానీ ఆ ఆవేశం, బాధా, కోపం చల్లారిపోయాయి. బాగా ఆలోచించిన మీదట, "ఒక ఆడదాని మాటలకోసం లేనిపోని అలవాట్లు తనెందుకు చేసుకోవాలి. తన కిష్టం లేకపోయినా ?" అనుకున్నాడు బాగా ఆలోచించి. కానీ నలుగురితోనూ సరదాగా మాట్లాడలేకపోతున్నాడు. మౌనంగా, భారంగా కాలం గడుపుతున్నాడు.

"ఇదేమిటి వీడిలా అయిపోతున్నాడు" అనుకుంది తల్లి.

"వీడికేదో అయింది" అనుకున్నారు స్నేహితులు.

"సారథి చాలా మారిపోయాడు." అనుకున్నారు ఊళ్లోవాళ్ళు. నాలుగైదు నెలల తరవాత గుంటూరు ఏదో పనిమీద వెళ్ళినప్పుడు స్టేషన్లో ఇంకో అయిదారు నిముషాల్లో బయలుదేరబోతున్న ట్రయిన్లో నిర్మలని చూశాడు సారథి. నిర్మల కూడా సారథిని చూసి చెయ్యి ఊపింది కిటికీలోంచి. నిర్మల కూర్చున్న కంపార్టుమెంటు దగ్గరికి నడిచాడు. కిటికీ దగ్గిరగా జరిగి కూర్చుంది నిర్మల.

కుశలప్రశ్నలయ్యాక, ఆ ఊళ్ళో ఉన్న తన స్నేహితురాలి పెళ్ళికి వచ్చివెళ్తున్నట్టు చెప్పింది నిర్మల.

ఏం మాట్లాడాలో తెలియక వాచీ చూసుకున్నాడు సారథి.

"మనుషుల్లో దేవుడులాంటి వాళ్ళుండటము చాలా అరుదనీ, వాళ్ళెంతో పుణ్యం చేసుకుని ఉంటారనీ, అయనంటూ ఉంటారు. నిజం కదూ ?" ఉన్నట్టుండి నిర్మల నోటినుంచి వచ్చిన ఆ మాటలు విని తెల్లబోయాడు సారథి.

"మొన్న మా గోపీకి ఉత్తరంలో ఏమని వ్రాశానో తెలుసా ?

మరీ విచ్చలవిడిగా ఖర్చుచెయ్యకు. పొదుపుగా వాడటం నేర్చుకోమని వ్రాశాను;" చిన్నగా నవ్వింది నిర్మల. సారథి కళ్ళు ఆశ్చర్యంతో మెరిశాయి.

పచ్చజెండా చూసి పెద్దగా కూసింది రైలు.

"ఆడది పెళ్ళికాకముందు ఉన్నట్టు పెళ్ళైన తర్వాత ఉండదనీ, ఇంకొకరి అభిప్రాయాలకి అనుగుణంగా తన అభిప్రాయాన్ని మార్చు కుంటుందనీ" అనుకున్నాడు సారథి మనసులోనే.

నిర్మల కళ్ళు తుడుచుకుంది పక్కకి తిరిగి. సారథి చూడడం లేదనుకుంది. కానీ సారథి చూడనే చూశాడు. రైలు ముందుకు కదిలింది.

పరిగెడుతున్న రైలునుచూస్తూ అలాగే నిలబడ్డాడుసారథి. కళ్ళు తుడుచుకుంటున్న నిర్మల రూపమే కళ్ళముందు కదుల్తోంది. ఎందుకు? ఎందుకా కన్నీరు?

'ఈ ప్రపంచంలోకల్లా అతి విచిత్రమైన దేది?' అని తనని తనే ప్రశ్నించుకుని, 'స్త్రీ' అని జవాబు చెప్పుకుని భారంగా అడుగులు వేశాడు సారథి.

★